

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002872

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-06-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яо Сяо Сяо ..

2. Xiaoxiao .. Yao

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філологія

Дата захисту: 06-07-2026

Спеціальність за освітою: Філологія

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 0000000000

Місцезнаходження: 00000, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14074

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 17.09.91

Тема дисертації:

1. Український бестселер: практики створення і читання початку XXI ст.
2. Ukrainian Bestseller: Practices of Creation and Reading in the Early Twenty-First Century

Реферат:

1. Пропонована дисертація є комплексним науковим дослідженням практик створення і читання українського бестселера початку XXI ст. Дослідження здійснювалося переважно на матеріалі ретродетективної прози, оскільки ретродетективи: 1) широко представлені в рейтингах читацького попиту українських книгарень, що засвідчує їх бестселеризацію; 2) виразно демонструють низку типових рис популярної масової літератури, як-от: формульність авторського наративу, впізнавані й колоритні типи персонажів, широка інтеграція з іншими жанрами: психологічною й містичною прозою, політичним трилером, горором тощо, оригінальна і водночас характерна сюжетно-мотивна структура й композиційна варіативність. Було обрано прозові твори, оскільки сегменти поетичних і драматургічних бестселерів в українському культурному просторі на сьогодні не забезпечують репрезентативної дослідницької вибірки. Метою дослідження є вияв і характеристика особливостей українського бестселера як літературного й

соціокультурного феномена, його жанрової специфіки, тенденцій розвитку масової літератури і читацького сприйняття популярної літератури. Проведене дослідження дало змогу сформулювати авторське визначення поняття бестселера, а також визначити місце бестселерів у контексті літературних ієрархій.

2. This dissertation is a comprehensive scientific study of the practices of creating and reading Ukrainian literary bestsellers of the early 21st century. The research was conducted mainly on the basis of retro-detective prose, since retro-detectives: 1) are widely represented in the ratings of reader demand in Ukrainian bookstores, which confirms their bestseller status; 2) clearly demonstrate a number of typical features of popular mass literature, such as: the formulaic nature of the author's narrative, recognisable and colourful characters, broad integration with other genres: psychological and mystical prose, political thrillers, horror, etc., original and at the same time characteristic plot and motif structure, and compositional variability. Prose works were chosen because the segments of poetic and dramatic bestsellers in the Ukrainian cultural space do not currently provide a representative research sample. The aim of the study is to identify and characterise the features of the Ukrainian bestseller as a literary and sociocultural phenomenon, its genre specificity, trends in the development of mass literature, and readers' perception of popular literature. The study made it possible to formulate the author's definition of the concept of a bestseller, as well as to determine the place of bestsellers in the context of literary hierarchies.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Яо С. С. Наративні особливості українських бестселерів масової літератури. Закарпатські філологічні студії. 2024. Вип. № 2(34). С. 156–161. URL: <http://www.zfs-journal.uzhnu.uz.ua/index.php/34-2-2024> (DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2024.34.2.26>).
- Яо С. С. Основні тенденції розвитку масової літератури в Україні у воєнний час. Вісник Київського національного університету імені Тараса Григоровича Шевченка. Літературознавство, мовознавство, фольклористика. 2024. Вип. № 2(36). С. 109–113. URL: <https://philologyjournal.com/index.php/journal/issue/view/21> (DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2659.2024.36.18>).
- Яо С. С. Художні особливості українського бестселера (на прикладі популярних ретродетективів). Актуальні питання гуманітарних наук. 2024. Вип. № 73 (Том 3). С. 261–267. URL: <https://www.aphn-journal.in.ua/73-3-2024> (DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/73-3-39>)
- Яо С. С. Особливості читацької рецепції україномовних ретродетективних бестселерів. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Філологічні науки. 2025. Вип. № 25. С. 180–189. URL: <https://journals.bdpu.in.ua/index.php/phil/issue/view/60> (DOI: <https://doi.org/10.32782/2412-933X/2025-XXV-23>)
- Yao X. X. Ukrainian bestsellers as an object of literary studies: key narratives and explanatory features. The importance of philological sciences in the modern world: International scientific conference (October 3–4, 2024, Riga, the Republic of Latvia). Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2024. P. 104–106. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/523/13850/29023-1> (DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-485-6-26>)

- Яо С. С., Шаповал М.О. Тенденції змін читацьких вподобань українців. Українська гуманітаристика в координатах сучасності : матеріали Міжнародної наукової конференції (14–15 листопада 2024 року). Київ, 2024. С. 128–129. URL: https://drive.google.com/file/d/1QVDb_fyPU0Y2Kp6M6r9ggPI0aDTyo9X/view
- Яо С. С., Шаповал М.О. Тенденції розвитку масової літератури в Україні у період соціальної невизначеності. Філологія XXI століття: нові дослідження і перспективи: матеріали VIII Всеукраїнських наукових читань за участю молодих учених. Частина II (11–12 квітня 2024 року). Київ, 2024. – С. 134–135. URL: https://drive.google.com/file/d/1AqzGyQP_RwwjrlQNTkhXjeRVGWlYnXle/view

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шаповал Мар'яна Олександрівна
2. Mariana O. Shapoval

Кваліфікація: д. філол. н., 10.01.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Філоненко Софія Олегівна
2. Sofia O. Filonenko

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1023-468X

Додаткова інформація:**Повне найменування юридичної особи:** Український католицький університет**Код за ЄДРПОУ:** 26205857**Місцезнаходження:** вул. Свенціцького, Львів, 79011, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Харлан Ольга Дмитрівна

2. Olha D. Kharlan

Кваліфікація: д.філол.н., професор, 10.01.05**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-5760-9085**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Бердянський державний педагогічний університет**Код за ЄДРПОУ:** 02125220**Місцезнаходження:** вул. Жуковського, Запоріжжя, Запорізький р-н., 71100, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Романенко Олена Віталіївна

2. Olena V. Romanenko

Кваліфікація: д.філол.н., професор, 10.01.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-0150-2494**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Київський національний університет імені Тараса Шевченка**Код за ЄДРПОУ:** 02070944**Місцезнаходження:** вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:**

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рябченко Марина Миколаївна
2. Maryna M. Riabchenko

Кваліфікація: к. філол. н., 10.01.01**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Київський національний університет імені Тараса Шевченка**Код за ЄДРПОУ:** 02070944**Місцезнаходження:** вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****VIII. Заключні відомості****Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Бернадська Ніна Іванівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Бернадська Ніна Іванівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Денисова Наталія Анатоліївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна